

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/745/ /2012. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos **szám alatti lakos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 394/2012. (XI. 7.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Munkaügyi és Közigazgatási Bírósághoz (1363 Budapest, Pf. 16.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326.§ (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben a Rendőrkapitányság rendőrei által, a vele szemben 2012. június 24-én foganatosított intézkedést sérelmezte.

Elmondása szerint, 2012. június 23-24-én a munkahelye szervezésében csoportos hétvégi pihenőtúrán vett részt. A panaszos és társai szálláshelye a kempingben volt. 2012. június 23-án, szombaton, az esti órákban a panaszos a kollégáival és helyi ismerősökkel szórakozott, majd két munkatársával hazakísértek két helyben lakó ismerőst. Útban visszafelé a szállásukra rendőrautó állt meg mellettük az utcán, és a rendőrök a panaszost társaival együtt igazoltatták. Megítélése szerint az intézkedést megelőzően gyalogosan, halkán beszélgetve haladtak a kemping felé, teljesen „normális” magatartást tanúsítottak, így nem adtak különösebb okot az intézkedésre.

Az igazolásra történő felszólítást követően derült ki, hogy a panaszosnál nincs igazolvány, de kollégái a személyazonosságát igazolták, továbbá felajánlotta a rendőröknek azt is, hogy a kempingben felmutatja az iratait. Mindennek ellenére mind a panaszost, mind a kollégáit megbilincseltek az intézkedő rendőrök, és előállították őket a Tiszafüred Rendőrkapitányság épületébe, ahol az értéktárgyaikat elvették, majd az előállítóban helyezték el őket, ahol több órát töltöttek úgy, hogy nem került sor a kihallgatásukra. Később a meghallgatásuk során közölték a rendőrök, hogy a városban dolog elleni erőszakkal, szabálysértési értékre elkövetett lopás vétségének kísérlete miatt ismeretlen tettes ellen indult nyomozás, és ezzel az eljárással kapcsolatban fogták el őket. Ekkor a panaszos elmondta, hogy az ügyhöz semmi közük nincsen.

Amikor végül vasárnap reggel 08.55 órakor szabadon bocsátották őket, a rendőrség intézkedett a panaszos tornacipőjének lefoglalására arra hivatkozással, hogy a bűncselekmény helyszínén hasonló cipő lenyomatát találták meg. Ennek következtében a panaszos kénytelen volt mezítláb elhagyni a kapitányság épületét, és a közeli Tesco áruházban vásárolt cipőt, hogy haza tudjon menni.

Az előállítóból történő elbocsátáskor a rendőrség igazolást adott ki a kényszerintézkedés időtartamáról, amelyen az előállítás okaként a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. §-t jelölték meg, azonban állítása szerint, az ügyében egyik előállítási ok sem lett volna alkalmazható. Utalt rá, hogy személyazonosságát a munkatársai igazolták, de ő maga is felajánlotta, hogy bemutatja az iratait, bűncselekmény elkövetésével pedig nem gyanúsították meg, tudomása szerint az eljárás ismeretlen tettes ellen volt folyamatban. Megítélése szerint a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedés mindenféle törvényes alapot nélkülözött és jogellenes volt.

Hivatkozott a panaszos az Rtv. 33. § (4) bekezdésére is, amelynek kapcsán megjegyezte, hogy az előállítás okáról nem kapott érdemi tájékoztatást, a kiállított igazolás ugyanis nem tartalmazta annak pontos okát és jogszabályi alapját, illetve azon az 1–3. pontokban szereplő „nyilatkozatokat sem jelöli meg”.

A panaszos szerint előállításának nem volt jogszabályi alapja, és az azzal összefüggésben kiállított okirat is hiányos, nem felel meg a törvény rendelkezéseinek, ráadásul az eljárás alapjául szolgáló, ismeretlen tettes által elkövetett vétség csekély tárgyi súlya sem alapozta meg az egyik legszigorúbb korlátozó intézkedés alkalmazását.

A panaszos tornacipőjének lefoglalásáról rendelkező határozatban az olvasható, hogy a hatóság olyan tornacipőt foglalt le, „amit bűncselekmény elkövetésének használtak.” A panaszos a mondat értelmezhetetlensége mellett arra kívánta felhívni a figyelmet, hogy az állítás, miszerint az általa viselt tornacipőt bárki bűncselekmény elkövetésére használta volna, minden ténybeli alapot nélkülöz.

A fentiekén túl kifogásolta a panaszos a „humánus eljárás teljes hiányát” is, mivel az ok megjelölése nélkül alkalmazták vele és kollégáival szemben szabadságot súlyosan korlátozó intézkedést, megbilincselték őket, majd fogdában elhelyezték el, és végül mezítláb tették ki az utcára. Ez az eljárás a panaszos megítélése szerint az emberi méltóság legalapvetőbb tiszteletének hiányáról tesz tanúbizonyságot. A bilincs használata kapcsán a panaszos kiemelte, hogy az esetében teljesen jogsértő volt, mivel egyik törvényi fordulat sem valósult meg, ezért a bilincset indokolatlanul alkalmazták vele szemben.

A panaszos beadványához mellékelte az előállításáról kiállított igazolást, a lefoglalás elrendeléséről készült határozatot, illetve a jegyzőkönyvet.

A panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

1. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés indok és jogszabályi felhatalmazás nélkül került foganatosításra.
2. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök jogszabályi felhatalmazás nélkül hajtották végre az előállítását.
3. A panaszos az előállítás hosszát sérelmezte.
4. A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás okáról nem kapott tájékoztatást.
5. A panaszos sérelmezte a bilincselés foganatosítását.
6. A panaszos megítélése szerint, megalázó volt az az eljárás, hogy a tornacipője lefoglalását követően mezítláb kellett a kapitányság épületét elhagynia.

A Panasztestület álláspontja szerint, a vizsgált ügyben az előállítás jogalapját érintő rendőrségi tájékoztatással összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának a megsértése állapítható meg. Álláspontja szerint azonban sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, és az abból levezethető testi integritása, mivel esetében a bilincs alkalmazására indokolatlanul került sor. Sérült továbbá a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga amiatt, hogy tornacipőjének lefoglalását követően mezítláb kellett hazajutását megoldania.

Összességében a Panasztestület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalást hozott.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2012. június 28-án előterjesztett panaszbeadványa és annak mellékletei;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. július 27-én írt levele;
- Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- Parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- r. ftörm. 2012. június 24-én készített jelentése;
- az intézkedő rendőrök 2012. július 27-én készített jelentés kiegészítése;
- az előállító helyiségben elhelyezett személyeket regisztráló nyilatkozat;
- az előállításáról kiállított igazolás.

A panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tettem a panaszos előállítását, az előállítás időtartamát, az előállítással összefüggő rendőri tájékoztatási kötelezettség teljesítését, a panaszos bilincselését, továbbá az intézkedés emberi méltóságot sértő jellegét.

III.

A panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgáltam meg, hogy az Rtv-ben megfogalmazott hatásköröm alapján valamennyi panaszosi sérelem kivizsgálása elvégezhető-e.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Az idézett rendelkezés értelmében ezen eljárás hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. A fentiekből következik, hogy a panasz eljárás során a rendőrségnek csupán arra terjed ki a jogköre, hogy a bűncselekmény gyanúját a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja.

Megállapítom továbbá, hogy a lefoglalás szabályait nem az Rtv., hanem a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 151-155. §-ai tartalmazzák. A fent ismertetett hatásköri rendelkezések értelmében ezért a vizsgálat nem terjedhet ki arra, hogy a panaszos tornacipőjének a lefoglalása jogszerű volt-e. Az ezzel kapcsolatos sérelmeket csupán az emberi méltóság megsértésével kapcsolatos összefüggésben van hatásköröm vizsgálni.

1) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés indok és jogszabályi felhatalmazás nélkül került foganatosításra.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint, „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgáltatón kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján, „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk) 316. § (1) bekezdés d) pontja értelmében, „Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el, dolog elleni erőszakkal - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik”.

A Btk. 17. § (1) bekezdés értelmében, „A kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.”

A Btk. 16. §-a szerint, „Kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.”

A panaszos elmondása szerint, 2012. június 23-án, szombaton, az esti órákban a panaszos a kollégáival és helyi ismerősökkel szórakozott, majd két munkatársával hazakísértek két helyben lakó ismerőst. Útban visszafelé a szállásukra, rendőrautó állt meg mellettünk az utcán, és a rendőrök a panaszost társaival együtt igazoltatták. Állítása szerint, teljesen „normális” magatartást tanúsítottak, és nem adtak különösebb okot a rendőri intézkedésre.

A történetekről a rendőrség az alábbiak szerint nyilatkozott. A panaszossal szemben a rendőrök 2012. június 24-én 03.17 órától kezdődően hajtották végre az igazoltatást. Ezt megelőzően, 01.58 órakor egy tiszafüredi lakos tett bejelentést a kapitányság ügyeletére, miszerint betörők vannak az udvarán. A rendőrök az ügyeletes tiszt utasítására azonnal a helyszínre vonultak, ahová kb. 02.00 órakor érkeztek meg. A rendőrök átvizsgálták a lakáshoz tartozó udvart, illetve a szomszédos udvart, de nem találták meg az elkövetőket, majd r. ftörm. a bejelentővel együtt körbejárta a kertet, ahol azt tapasztalta, hogy a szomszéd kerítés drótfonata a nagykaputól kb. 10 méterre ki van bontva. A kerítés túloldalán, a szomszédos telek földjén lábbelítől származó nyom volt látható. A r. ftörm. tapasztalatait jelentette az ügyeletes vezetőnek, aki jelezte, hogy a helyszínre forrónyomos csoportot irányít, addig pedig utasítást adott a helyszín biztosítására.

A rendőri jelentés alapján a panaszeljáráásban kétséget kizáróan megállapíthatóvá vált, hogy a panaszost – társaival együtt – azért vonták a rendőrök intézkedés alá, mert összefüggésbe hozták őket a tiszafüredi lakos sérelmére elkövetett, kísérleti szakban maradt bűncselekménnyel. Az érintettek és a cselekmény között a kapcsolatot arra alapították a rendőrök, hogy a panaszosok a sértettek háza irányából sétáltak az éjszakai órában a városban, illetve szintén hárman voltak, akárcsak a feltételezett elkövetők.

A lakos rendőrségre történő bejelentése jogellenes cselekmény - bűncselekmény - gyanúját vetette fel, így a rendőrségnek egyértelműen intézkedési kötelezettsége keletkezett, melynek során a rendőrök a helyszínen a szükséges intézkedéseket tették meg. A panaszossal szembeni konkrét rendőri fellépés kiváltó oka a rendőrök jelentése szerint az volt, hogy az ügyeletes a környék térfigyelő kameráinak adását nyomon követve három fiatal személyre lett figyelmes, akik az éjszaka közepén a bejelentésben megjelölt helyszíntől nem messze, attól távolodva haladtak. A bejelentő felesége úgy nyilatkozott, három vagy négy fiatal személyt látott korábban az udvarukon, amely leírás ráillett a panaszosra és társaira. Ráadásul a három férfi éjszakai órán a bejelentés szerinti helyszín közelében – a GoogleMaps alkalmazás szerint kb. 800 m-re – attól távolodva haladt.

Ezen körülmények alapján a rendőrség úgy ítélte meg, hogy a panaszossal – és társaival – szemben felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely rendőri intézkedést tett szükségessé.

Megállapítható, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettségük állt fenn a bűncselekmény körülményeinek mielőbbi felderítésére és az elkövetők azonosítására, tekintettel továbbá arra, hogy a panaszossal kapcsolatban megállapítható volt a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanú fennállása, ezért a rendőrök jogszerűen vonták a panaszost intézkedés alá, ezért a panaszt **elutasítom**.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök jogszabályi felhatalmazás nélkül hajtották végre az előállítását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja szerint, „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés alapján, „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A panaszos elmondása szerint az igazoltatás után a rendőrök jogszabályi felhatalmazás nélkül hajtották végre az előállítását. Azt maga is elismerte, hogy az intézkedés során nem volt nála a személyi igazolványa, de kollégái a személyazonosságát igazolták, illetve felajánlotta továbbá a rendőröknek azt is, hogy a kempingben felmutatja az iratait. A panaszos beadványában idézte az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit, és kifejtette, hogy megítélése szerint, egyik előállítási ok sem lett volna alkalmazható vele szemben.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedés keretében sor került a három férfi – köztük a panaszos – lábbelijének ellenőrzésére is, amelynek során a rendőrök arra a megállapításra jutottak, hogy a helyszínen, a kibontott kerítés előtt, a földön megtalált, jól kirajzolódó lábbeli nyom és a panaszos cipőjének lenyomata szemmel láthatóan nagymértékben megegyezik. A rendőrök a három férfit nyilatkoztatták a történekről, de érdemi választ nem kaptak tőlük arra, hogy milyen célból tartózkodtak a belvárosban. Erről jelentést tettek az ügyeletesnek, majd a vele folytatott egyeztetést követően a panaszost és két társát bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt – figyelemmel az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltakra – előállították a Tiszafüred Rendőrkapitányságra.

Megállapítható, hogy a rendőrök a panaszost nem személyazonosító iratainak hiánya miatt állították elő, így az ügy szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a panaszost a kollégái igazolni tudták volna.

A rendőrök a rendelkezésükre álló adatok alapján feltételezhatték, hogy a lopási kísérletet a panaszos és társai követték el, hiszen a panaszos cipőtálpának a lenyomata a rendőrök szerint hasonlóságot mutatott azon nyommal, amelyet a rendőrök a bejelentő házában kibontott kerítése mellett találtak.

Az előállításához szükséges gyanú foka alacsonyabb, mint a valamely konkrét személy meggyanúsításához a büntetőeljárás törvény szerint szükséges ún. „megalapozott” gyanú. Az előállításához szükséges „egyszerű” gyanú megalapozottá válásához – és valamely konkrét személy meggyanúsításához – további nyomozati cselekmények lehetnek szükségesek, így például az érintettek kihallgatása, vagy a tárgyi bizonyítékok értékelése (ami jelen ügyben a panaszos cipőnyomának a helyszínen talált nyomokkal való összevetését jelenti). Ezért pusztán abból a tényből, hogy a nyomozás ismeretlen tettes ellen folyik, nem következik, hogy ebben az esetben nem jelenthette az előállítás jogalapját az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja.

A panaszossal szembeni rendőri intézkedés haladéktalan foganatosítását az indokolta, hogy szükségesnek mutatkozott a panaszos cipőjének a lefoglalása, valamint a panaszos és társai nyilatkoztatása. A cselekmény mielőbbi felderítéséhez fűződő bűnüldözési érdek, illetve a panaszossal szemben felmerült gyanú kizárásának vagy alátámasztásának igénye ezen tényezőkre figyelemmel megalapozta a panaszos előállítása arányosságának megállapíthatóságát.

Erre figyelemmel a panaszt e tekintetben **elutasítom**.

3) A panaszos az előállítás hosszúságát sérelmezte.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés (ld. III. fejezet 2) pont, 6. oldal)

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés alapján, „A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy

alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A panaszos sérelmezte, hogy több órai fogdai tartózkodást követően került csak sor a kihallgatására.

A rendőrség által a panaszos előállításáról készített igazolás szerint a személyes szabadságának korlátozása 2012. június 24-én 03.13 perctől 08.55 óráig tartott. A ...../2012.P. számú jelentés szerint, a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a Rendőrkapitányság vezetőjétől kiegészítő rendőri jelentést kért arra vonatkozóan, hogy a panaszossal és társaival szemben fogatosított előállítás során milyen eljárási cselekmények kerültek fogatosításra. Megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedésük során 02.55 óra és 02.58 óra közötti időben kérték le a nyilvántartóból az ellenőrzés alá vont személyek adatait, majd ellenőrizték a cipőtalp lenyomatokat. A panaszos személyes szabadság korlátozása 03.13 órakor került sor. A panaszos és társai az előállítás időpontjában szemmel láthatóan, különböző fokú alkoholos befolyásoltság alatt voltak, melyet a panaszos maga is elismert. A helyszínre az ügyeletes bűnügyi technikusokat küldött, a szemle kezdő időpontja 03.35 órakor volt és 04.58 órakor került befejezésre. Ez idő alatt fényképfelvételek elkészítése és a talpnyom gipszel történő rögzítése került fogatosításra. Az eljárás alá vontak tanukénti kihallgatása az ittasságuk fokának figyelembe vételével került végrehajtásra, melynek során a panaszost utolsóként tudták csak meghallgatni. A kihallgatás kezdete 07.43 órakor kezdődött és 08.24 órakor fejeződött be. A cipő lefoglalására 07.37óra és 08.45 óra közötti időpontban került sor. A panaszos személyi szabadságának korlátozása a kiállított igazolás alapján megszűnt és szabadon lett bocsátva.

A fenti időpontok alapján megállapítható, hogy az előállítás ideje alatt az eljárási cselekmények fogatosítása folyamatos volt, az a körülmény, hogy a panaszos meghallgatása hármuk közül utoljára került elvégzésre, az a panaszos ittassága mértékének köszönhető, így a panaszt e tekintetben **elutasítom**.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az előállítás okáról nem kapott tájékoztatást.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint, „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

A panaszos kifogásolta, hogy az előállítás okáról nem kapott érdemi tájékoztatást, a kiállított igazolás ugyanis nem tartalmazta annak pontos okát és jogszabályi alapját, illetve az 1–3. pontokban szereplő „nyilatkozatokat sem jelöli meg”.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy miután a rendőrök arra a következtetésre jutottak, hogy a bejelentés helyszínén lévő kibontott kerítés előtt, a földön megtalált, jól kirajzolódó lábbeli nyom nagymértékben megegyezik a panaszos által viselt cipő talpának lenyomatával, a három férfit tájékoztatták, hogy a településen bűncselekmény történt, amivel kapcsolatban a környéken mindenkit ellenőriznek. Erre reagálva a panaszos kijelentette, hogy társaival nem törtek be sehova.

A valóságnak megfelel az az állítás, miszerint az előállításról kiállított igazoláson a rendőrség valóban csak az Rtv. 33. §-t tüntette fel az intézkedés jogalapjaként. Az előállító helyiségben elhelyezett személyeket regisztráló nyilatkozaton ugyanakkor a panaszos aláírásával igazolta, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóban kapott tájékoztatást, míg az előállítás időtartamáról annak végén írásbeli igazolást kapott.

A szóbeli tájékoztatás elhangzását a panaszos az előállító helyiségben elhelyezett személyeket regisztráló nyilatkozaton aláírásával igazolta, továbbá a panaszos maga is említette a beadványában, hogy kihallgatása során közölték vele, hogy egy lopási kísérlettel kapcsolatban fogták el őket.

Az Rtv. fent idézett 33. § (4) bekezdése szerint a hatóság szóban is adhat tájékoztatást az előállítás okáról, azonban a fenti jogszabály azt nem konkretizálja, hogy ennek az előállítás melyik szakaszában kell megtörténnie. A hivatkozott jogszabályból az is kiderül, hogy az igazolásnak a szabadságkorlátozás időtartamát kell rögzítenie, a jogalap jogszabályi hivatkozásának rögzítését nem teszi kötelezővé, ezért a panaszt e tekintetben **elutasítom**.

5) A panaszos sérelmezte a bilincselés fogatosítását.

Az Rtv. 47. §-a szerint, „A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 48. § c) pontja alapján, „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy szökésének megakadályozására.”

A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés során a rendőrök megbilincseltek. Állítása szerint, a kényszerítő eszköz használatának törvényi lehetőségeit figyelembe véve, a vele szemben fogatosított intézkedés során a bilincselés nem volt indokolt.

A 16060/2938/2012.id. számú rendőri jelentés szerint a rendőrök azért alkalmaztak bilincset a panaszossal szemben, mivel az intézkedés során végig idegesen, feszülten viselkedett, folyamatosan mozgolódott, miközben egy vele szemben korábban fogatosított rendőri intézkedés sérelmeit emlegette. Amikor a rendőrök közölték a panaszossal, hogy megbilincselik és előállítják, zavart, feszült volt, idegesen viselkedett, és a rendőröktől távolabb lépett. Ekkor az intézkedés eredményes befejezése érdekében r. főrm. ráfogott a panaszos karjára, amire válaszul a panaszos megfeszítette a karját. Ezt követően a r. főrm. a panaszos ellenállását a tanult fogások alkalmazásával úgy törte meg, hogy jobb karját hátrafeszítette, így készítette elő a bilincselést, amelyet követően r. főrm. segítségével a panaszos kezeire a bilincset felhelyezték. A bilincselés 03.17 órától 03.25 óráig tartott, a kényszerítő eszköz használata során a panaszosnak sérülése, továbbá az intézkedés során anyagi kár nem keletkezett.

Megállapítható továbbá, hogy a rendőri intézkedést négy rendőr fogatosította három személlyel szemben, illetve az intézkedés kezdeményezése egy büncselekmény kísérlete miatti állampolgári bejelentés okán került fogatosításra.

A bilincselés egy preventív célú intézkedés, mely az Rtv. 48. §-ban foglalt cselekmények megelőzésére szolgál, ezért a fenti okok miatt a bilincs alkalmazása indokolt, jogszerű és szakszerű volt, mely miatt a panaszt e tekintetben a Panasztestület döntésével ellentétben **elutasítom**.

7) A panaszos megítélése szerint, megalázó volt az az eljárás, hogy a tornacipője lefoglalását követően meztláb kellett a kapitányság épületét elhagynia.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés értelmében, „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 16. § (4) bekezdés szerint, „A rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni. A rendőr az ilyen magatartás tanúsítójával szemben, annak megakadályozása érdekében, a szolgálati beosztására, a rendfokozatára, személyére tekintet nélkül köteles intézkedni.”

A panaszos sérelmezte, hogy amikor vasárnap reggel 08.55 órakor a társaival szabadon bocsátották, a lábbelijének lefoglalása miatt kénytelen volt mezítláb elhagyni a kapitányság épületét, és a közeli Tesco áruházban cipőt vásárolni, hogy egyáltalán haza tudjon menni.

A rendőrségi iratok megerősítik a panaszos azon előadását, hogy a történetekkel összefüggésben indított büntetőeljárásban került sor a panaszos cipőjének lefoglalására.

A lefoglalás körülményeinek vizsgálatával összefüggésben a hatásköröm már korábban kifejtettem. (ld. a III. fejezet 4. oldal)

A 16000/105/73-7/2012.P. számú jelentés szerint, a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a Rendőrkapitányság vezetőjétől kiegészítő rendőri jelentést kért arra vonatkozóan, hogy a kérdéses tornacipő lefoglalását megelőzően milyen felvilágosítást kapott a panaszos arra vonatkozóan, hogy a lábbelije bűnjelként a rendőrségen marad, illetve mit tettek annak érdekében, hogy a panaszos fel tudjon készülni a hazajutásra.

A jelentésben foglaltak szerint, a panaszos társának kihallgatása során az eljáró nyomozó közölte, hogy a barátja cipője lefoglalásra kerül, mivel a bűncselekmény helyszínén talált lenyomat mintázata azonosságot mutat a panaszos cipőjének mintázatával. A nyomozó a panaszos meghallgatása során a fentieket vele is közölte és jegyzőkönyvben le is foglalta a tornacipőt. A panaszos a lefoglalás módja ellen nem, de a ténye ellen panasszal élt, ezért a jegyzőkönyv egy példánya megküldésre került a Városi Ügyészség részére, aki a panaszt elutasította.

Az intézkedő nyomozó kísérté ki a panaszost a szabadon bocsátásakor az épületből és ekkor látta, hogy a panaszos barátja gépkocsival érte jött és ott várta az ajtó előtt. A panaszos megkérdezte a nyomozót, hogy hol tud cipőt vásárolni, aki a TESCO áruházba irányította. Ezt követően távoztak az épületből.

A fentiekből adódóan megállapítható, hogy a rendőrség a tőle elvárható segítséget és felvilágosítást a tornacipő lefoglalását követően megtette, ezért a panaszt e tekintetben **elutasítom**.

IV.

A Panasztestület állásfoglalása szerint, a rendőrség nem nyújtott tájékoztatást arról, hogy a panaszossal szemben a fogvatartás ideje alatt milyen eljárási cselekményeket fogantatottak, így nem volt megállapítható, hogy az öt és fél óra, amit a panaszos a rendőrségen eltöltött, mivel, hogyan telt el. A Panasztestület ebben a vonatkozásban indokoltnak tartotta megállapítani a panaszos személyi szabadsághoz való alapjogának megsértését.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, a megállapításaimat a III. rész 3) pontjában fejttem ki.

A Panasztestület állásfoglalása szerint, sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga, és az abból levezethető testi integritása, mivel esetében a bilincs alkalmazására indokolatlanul került sor.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, a megállapításaimat a III. rész 5) pontjában fejttem ki.

A Panasztestület állásfoglalása szerint, sérült a panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga amiatt, hogy cipőjének lefoglalását követően mezítláb kellett hazajutását megoldania. A Panasztestület megállapította, hogy a panaszos tornacipőjét a rendőrség a büntetőeljárás keretében foglalta le, ugyanakkor nem gondoskodott számára sem másik

lábbeliről, sem arról, hogy a panaszos másik cipőt hozathasson, és a panaszos hazajutásában sem nyújtott segítséget. Ennek következtében megítélése szerint olyan helyzet állt elő, ami a panaszos méltóságát komolyan sértette, hiszen mezítláb kellett a rendőrség épületét elhagynia.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, a megállapításaimat a III. rész 7) pontjában fejtettem ki.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései 2. § (1-3) bek.;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. évi törvény 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdése a) pontja, 33. § (2) bek. b.) pontja, (3) és (4) bek., 15. § (1) és (2) bek., 47. § 92. § (1) bekezdése, 48. § c) pontja, 2. § (1) bek., 16. § (4) bek., 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
- Btk. 316. § (1) bek. d) pontja, 17. § (1) bek., 16. §.

Budapest, 2013. január „ „.

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**